

**LIÊN HỘI CỨU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNCH)**
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com

Dallas-Fort Worth (DFW), Texas, USA, Thứ Năm, ngày 23 tháng 7 năm 2026

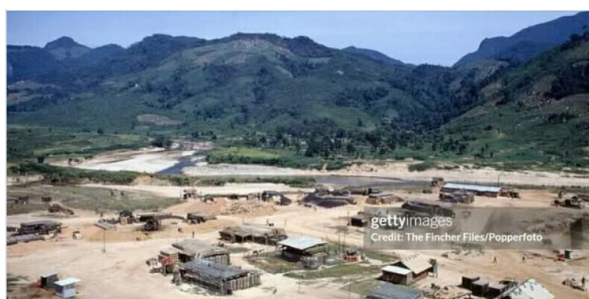
NƠI BIÊN CƯƠNG

Kính tặng Thiếu Tá Đỗ Văn Mười & Thiếu Tá Phan Văn Tranh

Kon sơ Lũ là tên một làng Thượng nằm về phía đông bắc, cách thành phố Kontum khoảng hai mươi cây số theo đường chim bay. Trên bản đồ hành quân, đây là một làng lớn ở hướng tây đường 14 đi lên Tân Cảnh, Dakto. Sau hiệp ước ngưng bắn 28 tháng Giêng năm 1973, tình hình chiến trường trên vùng cao nguyên vẫn tiếp tục sôi động, quân cộng sản Bắc Việt mở những trận đánh lớn dành dân lấn đất, đè nặng áp lực từ hướng bắc vào thành phố Kontum.

Hiệp Định Paris ngày 27 tháng Giêng năm 1973,
Paris, Pháp
{<https://www.pbs.org/wgbh/americanexperience/features/honor-paris-peace-talks-and-release-pows/>}

Căn cứ Dakto gần Kontum, Việt Nam Cộng Hòa

{<https://www.facebook.com/groups/1392547761300478/posts/1847255982496318/>}

**LIÊN HỘI CỨU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNCH)
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com**

Đồng Xuân, Phú Yên, Việt Nam Cộng Hòa
{<https://vtc2.vn/tuy-hoa-phu-yen-nhung-nam-1970-1971-592.html>}

Kontum, Việt Nam Cộng Hòa
{https://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Kontum}

Huy Hiệu Biệt Động Quân (BDQ) “CỘP”, Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa

Sau chuyến hành quân ở Đồng Xuân, Phú Yên, hai tiểu đoàn 62 và 95 Biệt Động Quân (BDQ) được lệnh quay trở lại Kontum. Chiến trường bắt đầu nặng, may mà về kịp. Đơn vị tôi không được nghỉ ngơi, phải vào vùng hành quân ngay tức khắc. Gần cuối năm 1973, quân Bắc Việt bắt đầu chuyển quân đến bao vây làng Trung Nghĩa, cùng lúc hai tiểu đoàn BDQ cũng đang tiến quân về hướng Trung Nghĩa. Trung đoàn chính quy địch chỉ biết quân ta có một đơn vị Địa Phương Quân trong vùng. Địch quân tưởng chắc ăn, không nguy trang đi ngờ ngờ, ai dè “đụng CỘP”, bị Biệt Động Quân đánh cho vỡ mặt vỡ mũi, để lại trên chiến trường hơn một trăm xác “đồng chí” cùng nhiều vũ khí đủ loại.

Hành quân trên vùng Pleiku, Kontum, đụng với quân chính quy Bắc Việt... mới đã. Không sợ mình nổ bất tử, không có chuyện bắn vài ba viên rồi biến mất, chơi trò bắn thiêu đánh sau lưng, đánh lén. Quân đội là phải vậy, làm sớm nghỉ sớm... một mất một còn. Súng đạn tịch thu, những người lính phải khuôn vác về bộ chỉ huy tiểu đoàn, nơi đó có xe đem đi, còn mấy cái nón cối nằm ngổn ngang, có cái còn nguyên chẳng ai buồn nhặt. Một người lính trong trung đội nhặt ở đâu một cái nón cối còn mới, có lẽ tình nghịch đội lên đầu, đương lúc tôi đang nóng “Mày có vật đi ngay không! Mấy thằng ở trung đội khác bắn cho bể gáo bây giờ”.

**LIÊN HỘI CỨU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNC)**
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com

Cộng Sản Bắc Việt đội nón cối
{<https://www.buctranhvancau.com/new-blog/tag/B%E1%BB%99+%C4%91%E1%B%99i+c%E1%BB%99ng+s%E1%BA%A3n+B%E1%BA%AFc+Vi%E1%BB%87t>}

Địa Phương Quân, Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa
{<https://dongsongcu.wordpress.com/2017/08/15/anh-hung-vo-danh-trong-chien-tranh-viet-nam-dia-phuong-quan-va-nghia-quan-cua-qlvnc/>}

Căn cứ Dak Pek, Vùng II Chiến Thuật, Tiểu-Đoàn 88 Biệt Động Quân Biên Phòng, Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa
{https://en.wikipedia.org/wiki/Dak_Pek_Camp}

Sau khi bàn giao vùng trách nhiệm lại cho một đơn vị Địa Phương Quân, Liên Đoàn 22/BĐQ (-) (tiểu đoàn 88 vẫn giữ căn cứ Dak Pek) về giữ vùng đồi Ba Chấm, Tân Điền. Hai tiểu đoàn 62 và 95 thay phiên nhau đi hành quân và nằm trú bị trong trại B-15, cửa ngõ vào thành phố Kontum từ hướng nam. Đến đầu năm 1975, tiểu đoàn 95 trở lại đóng quân tại làng Trung Nghĩa cho đến khi có lệnh rút ngày 16 tháng 3 năm 1975.

**LIÊN HỘI CỨU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNCH)**
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com

Đầu năm 1974, tiểu đoàn 95 đang hành quân trong vùng đồi Ba Chấm. Ngọn đồi này đã biến thành đồi trọc sau trận Mùa Hè Đỏ Lửa 1972, trên đỉnh chỉ còn một cây to đã gãy đổ xuống được dùng làm ghế ngồi chơi tán dóc. Trung đội tôi đóng quân với ban chỉ huy đại đội, để lại một tiểu đội dưới chân đồi, nắm giữ đường và bảo vệ giòng suối lấy nước. Đặt thêm một “chốt” ba người trên một triền núi phía bên kia đồi, phần còn lại của trung đội chia đồi, một nửa do trung sĩ nhất Cơ chỉ huy, nửa khác có thêm khẩu đại liên M-60 nằm gần tôi. Mỗi ngày sau bữa cơm sáng, tôi dắt trung đội ra lục soát khu vực xung quanh, tìm kiếm dấu vết của địch, xem xét những điểm nghi ngờ để đề phòng đặc công mò vào do thám.

Mùa Hè Đỏ Lửa 1972 ở Quảng Trị, Việt Nam Cộng Hòa
{<https://www.saigonweeklyonline.com/cong-dong/hoang-ngoc-nguyen-mua-he-do-lua-mai-trong-tam-tri.html>}

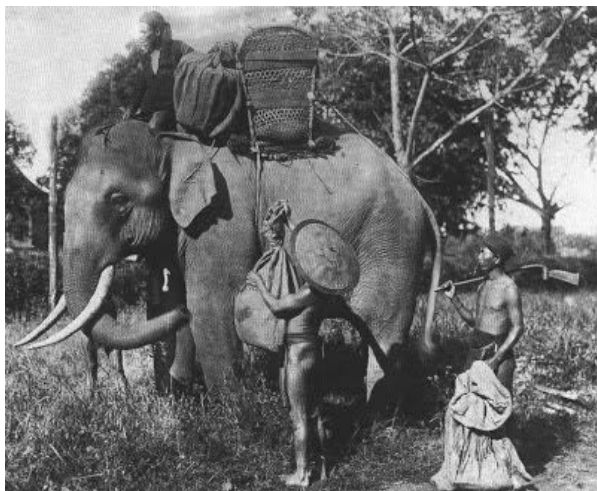

M-60 của Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa
{https://en.wikipedia.org/wiki/M60_machine_gun}

Khoảng 4 giờ chiều, trung đội quay về để chuẩn bị lấy nước nấu cơm tối, thiết lập tuyến phòng thủ đêm. Cơm chiều xong, tôi cùng với thiếu úy Tùng ngồi trên một mòm đất nói chuyện. Ông là cựu Lực Lượng Đặc Biệt, rất quen thuộc với miền rừng núi, chấm tọa độ phải nói là “hết thuốc”. Nhìn đồi núi trùng điệp xung quanh, tôi phát ón: “ngày nào cũng phải lội, kể như nát xương”. Nhìn về hướng tây xa xa, có một ngọn núi nhô cao lên, vượt hẳn những ngọn đồi khác. Tôi đọc trên bản đồ tên là Ngok Long Bong (Người Thượng ở Kontum gọi núi là Ngok, do đó mới có những ngọn Ngọc Anh, Ngọc Lĩnh ở phía bắc tỉnh Kontum). Thiếu úy Tùng đã từng vượt ngọn núi đó: “Mất một ngày từ dưới chân núi lên đến đỉnh, ngủ lại đêm, sáng hôm sau đi tiếp, phải mất thêm một ngày nữa mới xuống tới chân phía bên kia”.

**LIÊN HỘI CỨU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNCH)**
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com

Người Thượng miền Cao Nguyên, Việt Nam
{<https://www.facebook.com/photo?fbid=727622754294946&set=pcb.727624994294722>}

Ngon Ngọc Lĩnh, phía Bắc tỉnh Kontum, Việt Nam Cộng Hòa
{IM6W9u4ISggQARgBIAEoAQ}

Màn đêm xuống, tôi đi một vòng coi lại mấy vọng gác cho chắc ăn rồi chui vào lều trong phòng tuyến một chút, ở đó dễ quan sát vòng cung trách nhiệm của trung đội. Cởi đôi giày “bột đờ sô” ra, tôi thấy mát nơi hai bàn chân. Đi cả ngày, bây giờ mới lấy đôi dép ra mang vào... Nếu ai có hỏi, tôi sẽ trả lời đó là những giây phút thoải mái nhất trong một ngày hành quân. Có tiếng rên của ai đó phát ra từ một chiếc lều nơi phòng tuyến. Tôi lại hỏi thăm, khuyên nên uống thuốc theo đúng lời dặn của y tá đại đội. Trở về lều, tôi nằm trên võng suy nghĩ vẩn vơ. Đồi lính khổ thiết, cả ngày lội mồ người, đêm còn phải canh gác hai hoặc ba tiếng đồng hồ. Tiếng rên rí lại vọng đến tai. Tôi cũng cảm thấy lạnh ở dưới lưng... thì ra thế, nằm trên võng đắp chăn chỉ ấm ngực, hơi lạnh xuyên qua lớp vải may võng thấm vào lưng. Người lính mang máy truyền tin đã cắt một mớ cỏ tranh bỏ vào trong lều từ mấy hôm trước. Tôi tụt xuống đất, không quên kéo theo tấm chăn, lấy ba lô kê làm gối... Ừ, ấm hơn nằm trên võng mà lại thoải mái nữa, lưng không bị cong, chân duỗi thẳng, xoay người cũng dễ.

**LIÊN HỘI CỰU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNCH)
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com**

Giày “bốt đồ xô - botte de saut”, Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa
{<https://www.facebook.com/groups/802061723169611/posts/3856308824411537/>}

Võng nằm ngủ
{<https://www.facebook.com/groups/375827203600067/posts/1695992748250166/>}

Tôi đang chập chờn trong giấc ngủ thì người hạ sĩ quan đi tuần đánh thức tôi dậy. Người lính rên rỉ lúc này đang bị cơn sốt rét hành, không thể làm nhiệm vụ canh gác được.

- Trung đội mình còn ai chưa gác?
- Đứa nào cũng có phiên gác, rồi đi ngủ, kêu tụi nó dậy khó lắm...
- Bây giờ bắt gác thêm một ca nữa là cả một cực hình, ngày mai còn phải lội nữa chứ đâu được ngồi chơi... kéo mấy vọng gác của mình giãn ra che đi một vọng, khi nào anh hết ca đặt người canh gác lại như cũ. Khi người hạ sĩ quan quay ra, tôi dặn thêm: “nhớ để ý chỗ bị hở”.

Quân đội kẻ cũng khó, nhiều lúc gỡ không ra, tôi lại cho chân vào đôi giày, ban đêm đi dép không thấy đường ngã dễ bị sái chân, đi coi người lính của mình đau ốm ra sao, nhân tiện đi một vòng phòng tuyến coi lại vấn đề canh gác trước khi trở về lều. Đôi khi dừng lại ở một vọng gác giữa đêm khuya ngồi hỏi thăm chuyện gia cảnh của người lính đang gác giấc. Điều này tạo nên niềm thông cảm giữa người sĩ quan và người lính, tình chiến hữu trong trung đội thêm gắn bó, nhờ vậy tôi biết được tâm lý, trình độ hiểu biết, tình trạng gia đình, và cả vấn đề tôn giáo nữa của từng quân nhân trong trung đội.

Có đêm bị đánh thức vì tiếng súng báo động, tất cả mọi người nhảy xuống giao thông hào, sẵn sàng trong tư thế chiến đấu. Khi biết chắc mọi người trong trung đội đã ở vị trí, tôi đi lại nơi đặt súng cối 60 ly. Cả hai ông trưởng và phó đã có mặt cùng với nhân viên xạ thủ. Một tiểu đội nằm

**LIÊN HỘI CỰU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNCH)
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com**

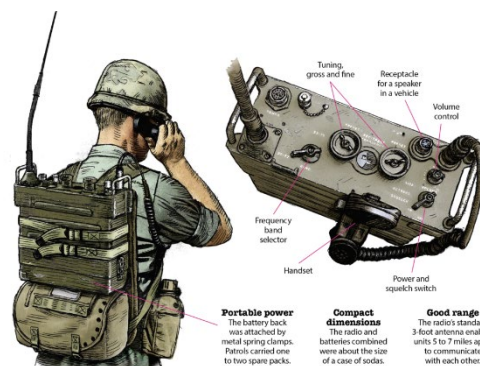

ở tiền đồn ở hướng tây báo cáo có nhiều tiếng động khả nghi đang di chuyển gần chỗ đóng quân.
Đích thân vị đại đội trưởng cầm máy.

- Anh có chắc là mấy thằng Vịt con (Việt Cộng) không?
- Tôi chỉ nghe tiếng động, ... 44 (danh hiệu của Đại Đội 4) thấp cho một ngọn nến.
- Có ngay. Nói mấy đứa con anh mở mắt ra quan sát cho kỹ rồi cho tôi biết.

Súng cối 60 ly, Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa
{<https://www.facebook.com/photo/?fbid=5269547973062686&set=a.634883245348336>}

PRC-25, Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa
{<https://historynet.com/vietnam-an-prc-25-radio/>}

Hỏa châu
{<https://cvdvn.net/2018/03/23/vietnam-war-in-photos-part-i-early-years-and-escalation/>}

{<https://vanhoavutvbqgvn.wordpress.com/2012/08/18/hay-vinh-danh-nguoi-linh-viet-nam-cong-hoa-nguyen-thi-thao-an/>}

**LIÊN HỘI CỨU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNCH)
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com**

Khẩu 60 ly bắn đi một quả đạn chiếu sáng. Nơi hướng tây quả hỏa châu chiếu sáng, bay lơ lửng, gió đưa qua đưa lại, xung quanh là những cụm mây và cuộn khói. Đúng lúc đó, từ một máy 25 (truyền tin PRC-25) khác có tiếng ông sĩ quan Ban 3 (hành quân) từ bộ chỉ huy tiểu đoàn phát ra.

- 44 đây Sơn Tây (danh hiệu trưởng Ban 3).
- 44 nghe.
- Có mặt trời mọc ở hướng gia đình anh, chuyện gì cho tôi biết.
- Máy đưa con nằm ngoài cửa tôi nghe tiếng động... có gì sẽ cho Sơn Tây biết.

Đêm đó chẳng có gì xảy ra, nhiều khi thú rừng đi ăn đêm bò gần vào phòng tuyến. Đi hành quân đâu có đêm nào được ngủ yên, đó là chưa kể lúc đụng trận. Tôi khám phá ra thêm một điều nữa là người lính nào cũng biết nhìn sao trên trời để thay cho giờ giấc. Cả trung đội nhiều lúc không có đến một cái đồng hồ, kể cả trung đội trưởng, cái gì cũng đem cầm, đem bán để có tiền ăn nhậu. Tiền lương chỉ vài ngày là hết, sau đó bạn bè chia sẻ từng mẫu thuốc lá vụn. Tình đồng đội chiến hữu trên hết, sống chết có nhau, gia đình nơi hậu phương đâu biết, và cũng đâu có chia sẻ những gian truân, nguy hiểm, cực nhọc như những người bạn đồng ngũ. Đang ngon giấc, bị gọi dậy, chưa một ai than trách, người quân nhân lặng lẽ lấy súng đạn, khoác thêm tấm chăn ra đôi gác cho người bạn.

Có hôm tôi đi xuống một tiểu đội nằm tiền đồn do trung sĩ Gabriel Pip làm tiểu đội trưởng. Anh ta lai Tây, cao ráo và trắng hơn mấy binh sĩ người Thượng khác, rất hiền hòa dễ thương. Thỉnh thoảng tôi vẫn phải xuống bắt thần để coi có chuyện gì, hay có “Ông tướng quảng lạc” nào bỏ đơn vị đi chơi không xin phép. Mọi người đều có mặt, ngồi dưới đất thành vòng tròn, Tôi hỏi: “Mọi chuyện bình thường hay có gì khác lạ không?”. Một anh lên tiếng: “Tại sao trung sĩ Pip không bắt thằng Báu gác. Tụi em đưa nào cũng phải gác ba tiếng!”. Tôi quay sang trung sĩ Pip ngồi bên cạnh.

- Sao vậy Pip?
- Thằng Báu trực máy mà, chứ đâu có được ở không. Tôi cắt nghĩa cho mọi người đều nghe.
- Như vậy phải rồi. Tụi bay gác xong rồi đi ngủ, hay đi chơi, còn thằng Báu lúc nào cũng phải ôm cái máy. Trung sĩ Pip quyết định như vậy là đúng... Nên nhớ trung sĩ Pip là cấp chỉ huy ở đây, quân đội thi hành trước, khiếu nại sau... Ai bất mãn hay không đồng ý, lên trên đòi trình diện tao... Tao đem chôn sống luôn, khỏi lo chuyện canh gác.

**LIÊN HỘI CỨU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNCH)**
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com

Biệt Động Quân (BDQ) người Thượng, Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa
{<https://www.bbc.com/vietnamese/articles/clgyxdgy13g1o>}

{<https://www.bbc.com/vietnamese/vietnam-45666481>}

Tôi cũng bắt đầu dùng những danh từ mạnh bạo, “mày tao chí tở”, nếu không sao làm việc được? Pip đưa cho xem một đơn xin đi phép, hỏi ý kiến. Tôi rất ngạc nhiên, binh sĩ người Thượng có một đường dây liên lạc ngầm với nhau. Trong đơn xin đi phép, một người cùng làng báo tin vợ anh ta đã sinh nở, cần có mặt của anh ta ở nhà. Đơn xin viết tay, tuồng chữ rất đẹp đúng theo thủ tục mẫu đơn trong quân đội, Tôi hỏi Pip: “Ai viết lá đơn này?”, Pip trả lời ngắn ngủi: “Thượng sĩ Kà Bui”, ông thường vụ của liên đoàn. Bao giờ cũng muốn mọi người trong trung đội được đầy đủ, được vui, quên đi nỗi cực nhọc, tôi dặn dò thêm cho Pip những điều phải làm... đem đơn xin này lên trình cho đại đội trưởng ký thuận rồi... như vậy mới đúng thủ tục quân giai.

Hôm đầu tháng lãnh lương, một người trong trung đội tôi đánh bạc ăn, xin phép tôi ra phố chơi. Tôi đồng ý cho hai người đi, thỉnh thoảng cũng phải có ngày vui, nhân tiện mua đồ giùm cho một số người khác đem vào. Tôi dặn thêm một điều quan trọng: “Sống chết gì cũng phải quay trở về trước 4 giờ chiều”. Trên vùng cao nguyên, màn đêm xuống nhanh hơn. Lợi bộ cũng phải mất hai tiếng. Lỡ gặp địch giữa đường, còn lính Địa Phương Quân nữa, về muộn quá trời tối, họ nhận không ra quân bạn, bắn lầm.

Tối hôm đó, trừ những ai đang canh gác gần như cả trung đội chui xuống hầm ngồi nghe chuyện đi chơi phố, uống cà phê, chuyện nhau điều thuốc lá. Hai người còn đem về một cái radio, đưa thì đòi nghe đài này, đài kia, ai cũng thích chương trình “Dạ Lan” của đài quân đội. Có điều gì hơi lạ trong tôi, chui ra khỏi hầm, bước từng bước thật chậm về phía lều của mình. Từ khi ra đến đơn vị tôi và những người lính trẻ đã mất đi nhiều điều, quên đi những thú vui của cuộc đời, và còn nhiều nữa... quên cả thời gian. Nhờ cái radio tôi mới biết rằng hôm đó là ngày ... Chủ Nhật.

**LIÊN HỘI CỰU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNCH)**
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com

Chương Trình Dạ Lan trên đài phát thanh quân đội, Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa
{<https://hoiquanphidung.com/echo/thoi-su/107-tl/469-chuong-trinh-d-lan-chuy-n-bay-gi-m-i-k-nguy-n-toan>}

Vùng đồi Ba Chấm, Kontum, Việt Nam Cộng Hòa
{<https://historynet.com/vietnam-sappers/>}

Hơn tháng trời nằm trong vùng đồi Ba Chấm không đụng, không sút mề người nào, tôi cũng cầu mong: “Mấy anh để cho tụi tôi yên, tụi tôi cũng để cho mấy anh yên”. Tiểu đoàn được lệnh về lại Kontum nghỉ đêm, chuẩn bị cho một cuộc hành quân mới vào sáng hôm sau. Lúc rút quân, trung đội tôi bao chốt, mỗi người lính ngoài số đạn của mình còn phải đem theo hai quả đạn 60 ly. Chiếc ba lô giờ quá nặng, phải ngồi xuống cho một người khác chắt ba lô lên vai, một mình đeo không được. Lúc bắt đầu xuống núi, phải nắm lấy cây hai bên đường mòn cho khỏi ngã, lưng người nào cũng còm xuống.

Khuya đêm đó, sĩ quan trong đại đội họp, nhận bản đồ cho cuộc hành quân mới. Người nào cũng xếp bản đồ lại cho vào túi nylon rồi đánh dấu các trục chuẩn. Vị đại đội trưởng dặn dò thêm vài điều sau đó nói với ông thường vụ: “Mai đánh thức anh em dậy lúc 4 giờ sáng rồi dẫn ra chỗ tiểu đoàn tập hợp”. Tôi trở về hầm. Người lính mang máy đã ngủ say, có lẽ trung đội phó đã dặn mai phải dậy sớm. Lúc đó là cuối tháng hai, vừa mới qua Tết, trên Kontum lạnh dữ chứ đâu phải vừa, chuyện ngày mai tới đâu thì tới, tôi ngủ cái đã.

Bốn giờ sáng, hôm sau mọi người đều thức dậy. Ông thường vụ đi từng trung đội điểm danh rồi di chuyển ra khu tập hợp... Trời vẫn còn tối, các đại đội khác cũng lặng lẽ kéo nhau ra như một đoàn quân ma, xếp hàng ngay ngắn rồi điểm danh lần chốt để báo cáo quân số tham chiến. Lúc này, tôi mới thấy ông sĩ quan Ban 1 (quân số) bận rộn, chạy tới chạy lui. Đại đội công vụ dưới quyền chỉ huy của đại úy Y Brura người Thượng đem theo những khẩu súng nặng như đại bác không dật 75 ly, súng cối 81 ly cũng ra đến nơi cùng với bộ chỉ huy tiểu đoàn.

**LIÊN HỘI CỰU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNCH)**
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com

Đại Bác 75 ly, Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa
{https://vietnamwar.fandom.com/wiki/M116_howitzer}

Súng cối 81 ly, Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa
{https://en.wikipedia.org/wiki/M29_mortar}

Đoàn xe chuyển bánh đi ngang qua thành phố Kontum, rồi rẽ vào đường 14 về hướng bắc. Tôi ngồi cạnh người tài xế, ngủ gật. Đêm qua đi chơi khuya về còn phải lên hộp. Ra khỏi Kontum là đã vào đến rừng, đường càng lúc càng gập gềnh. Đoàn xe đi ngang qua bộ chỉ huy liên đoàn lúc trời vừa sáng, mấy người lính mặc đồ bông đóng quân bảo vệ Bộ Chỉ Huy (BCH) và bãi đáp trực thăng đưa tay lên vẫy. Gần đó là một khoảng đất trống có những ụ đất đắp lên cao, bên trong là một pháo đội 155 ly yểm trợ trực tiếp cho cuộc hành quân.

Pháo đội 155 ly, Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa
{<https://www.youtube.com/watch?v=Ds88J7oRkzI>}

Xe GMC, Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa
{<https://www.facebook.com/groups/743956852970405/posts/1384226532276764/>}

**LIÊN HỘI CỨU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNC)
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN**
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com

Khi đoàn xe rẽ vào một con đường đất nhỏ, chạy được chừng năm trăm thước bỗng dừng lại, tụi tôi được lệnh xuống xe lội bộ. Sau khi kiểm điểm lại trung đội đầy đủ, tôi cho lệnh di chuyển, rồi đi sau một tiểu đội, người lính mang máy truyền tin đi sau lưng. Qua khỏi chiếc GMC dẫn đầu, tôi mới biết lý do tại sao phải xuống xe đi bộ, xác hai người lính quân báo của tiểu đoàn 1/41 sư đoàn 22 Bộ Binh nằm bên lề đường. Họ bị mìn, người nát bấy, bạn bè đang nhặt từng miếng thịt trả lại cho hai người lính xấu số, chiếc khăn quàng cổ bay lên một ngọn cây. Chuyện xảy ra chưa tới nửa tiếng đồng hồ trước khi tiểu đoàn 95/BĐQ vào vùng hành quân, tôi ra lệnh cho trung đội đi thưa ra, nói người lính mang máy kéo cần ăng-ten lá lúa xuống cho giống như những quân nhân khác. Trên con đường chỉ có những cây nhỏ, địch có thể ẩn nấp bên trong nhìn thấy tụi tôi rất rõ, kết quả là hai người lính bộ binh sáng nay. Để tránh bị bắn tia (sĩ quan hoặc nhân viên truyền tin), tôi gấp bản đồ lại nhỏ hơn cho vào trong túi quần rồi ra lệnh truyền đi cho tất cả mọi người trong trung đội để ý hai bên đường và đi cách xa nhau ra.

Đường núi ngoằn ngoèo, lên dốc xuống dốc, xa xa là những ngọn núi, chỉ tiếc là lúc đó tôi đang lo, không nghĩ đến vẻ đẹp của quê hương và của miền rừng núi. Tôi được lệnh nhận khu vực trách nhiệm của một trung đội thuộc tiểu đoàn 1/41, trung đội trưởng là chuẩn úy Phước, vào Thủ Đức sau nhưng ra đơn vị trước trong khi tôi phải học khóa sinh lầy và đi thực tập. Phước nói cho tôi biết sơ qua về tình hình trong khu vực trách nhiệm. Trước đó hai tuần, “tụi nó” phục kích làm sạch một trung đội, mấy cái nón sắt bị đạn xuyên thủng còn nằm trên đường, dây ba chạc, tám vĩ sắt đỡ máy 25 dính máu, địch không thèm lấy đi vẫn còn đó, một chỗ đất trên đường bị cháy nám đen. Trung đội bộ binh này ban ngày rải quân ra nằm giữ một đoạn đường, đêm kéo về lập tuyến phòng thủ xung quanh một cây cao.

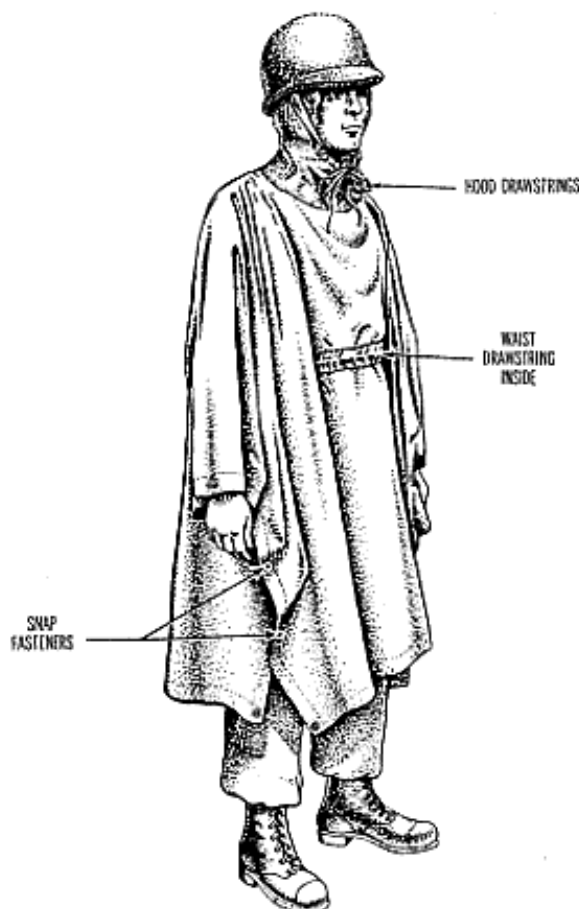
Bàn giao xong, đợt Phước dẫn quân đi, tôi đến chỗ trung đội đang bố trí ăn cơm trưa, nhớ lại hai xác chết hồi sáng tôi nuốt cơm không vô, nhưng ráng giữ vẻ bình thường: “Mình mà sợ chết, mấy người lính dưới quyền đâu còn tinh thần chiến đấu!”. Sau bữa ăn, tôi bàn với mấy người tiểu đội trưởng, rồi đi đến quyết định: “Mình không cụm lại như bộ binh, có ngày ... tiêu, chết cả đám”. Về hướng nam là quân bạn, đỡ được một mặt. Đầu phía bắc nơi con đường đổ dốc qua một giồng suối, địch có thể từ dưới suối đi lên. Tôi đặt một tiểu đội làm tiền đồn. Tiểu đội nào trực, người hạ sĩ quan sẽ dẫn tiểu đội xuống đó nằm. Hướng đông là giồng sông Dakbla (không hiểu sao có người nói là giồng sông này chảy ngược). Giồng sông này nước chảy siết, không lo trừ phi quân địch muốn tự vẫn. Hướng tây chỉ có cây nhỏ, là xạ trường rất tốt, mỗi buổi chiều tôi cho gài mấy quả lựu đạn và bố trí khẩu đội đại liên M-60. Nơi trung đội đóng quân đêm, mỗi người đào hố cá nhân mới, không được làm lều, căng “poncho”, ngủ bên cạnh hố của mình.

**LIÊN HỘI CỨU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNCH)
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com**

Sông Dakbla, Cao Nguyên Việt Nam
{https://en.wikipedia.org/wiki/%C4%90%C4%83k_Bla_River}

Poncho, Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa
{<http://www.hardscrabblefarm.com/vn/poncho.html>}

Mỗi buổi sáng, tôi gom trung đội lại, lục soát khu vực trách nhiệm dọc theo con đường, để ý tìm dấu vết của địch, sau đó rải các tiểu đội ra nằm giữ cho đến chiều mới rút về tuyến trung đội. Sau khi ăn uống xong, tiểu đội trực đội lúc trời sắp tối, di chuyển xuống suối làm tiền đồn, phần còn lại gài lựu đạn bẫy xong di chuyển về vị trí đóng quân đêm. Nằm gồi đầu trên chiếc ba lô, nhiều ý tưởng thoáng hiện trong tâm trí tôi... Không biết toán tiền đồn có gài lựu đạn như lời dặn không? Tôi đã dặn khi nào phát hiện địch, bắn ba tiếng súng báo động rồi rút êm về tuyến trung đội, trong khi đó tất cả mọi người đều phải xuống hố cá nhân sẵn sàng chiến đấu. Điều quan trọng nhất là vẫn phải đợi toán tiền đồn về tới nơi, có lệnh của tôi mới được khai hỏa để tránh trường hợp bắn lầm phe ta. Ngay từ hôm đầu tiên vào vùng hành quân, tôi đã có cảm giác lạnh... Xác hai người lính bộ binh không toàn thây; trước đó hai tuần, nguyên một trung đội thuộc tiểu đoàn 1/41 Bộ Binh (BB) “đi luôn”... Minh cứ dang ra như vậy an toàn hơn, cứ cụm lại “tụi nó” bò sát vào phòng tuyến quan sát, điều nghiên rồi đêm nào bắt thần “táp-pi” thì chỉ còn nước “Tẩu Vi Thượng Sách”.

**LIÊN HỘI CỨU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNH)
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com**

Nằm giữ đường chừng hai tuần, mọi chuyện “êm ru” thì tiểu đoàn được lệnh hoán đổi vùng trách nhiệm cho tiểu đoàn 62/BĐQ dưới quyền chỉ huy của trung tá Trịnh Ngọc Điệp. Các đại đội thuộc tiểu đoàn 62 lục soát khu vực phía tây con đường, gần làng Thượng Kon Sơ Lũ từ mấy tuần trước, bây giờ đến phiên tiểu đoàn 95 làm mũi dùi chính cho cuộc hành quân. Trước khi đổi quân, tôi được lệnh về trình diện thiếu tá Phú, trưởng Ban 3 của liên đoàn, làm việc trong trung tâm hành quân. Ban 3 liên đoàn lúc đó đang thiếu sĩ quan, thiếu úy Phước đã được gửi đi học không trở về. Điều này tôi phải nói thêm là rất cảm ơn các cấp chỉ huy đã cho tôi một dịp may để học hỏi thêm và cũng vì vậy mà tôi thoát khỏi cơn hiểm nguy trong những ngày sắp tới.

Những ngày đầu mới về làm việc trong bộ chỉ huy tiền phương của liên đoàn, tôi được chỉ dẫn rất nhiều về kỹ thuật tham mưu của Ban 3, phải rành về bản đồ, liên lạc với các đơn vị bạn, pháo binh, không quân, bộ binh, thiết giáp v.v..., ngoài ra tôi còn phải học hỏi thêm về cách thuyết trình nữa.

Nhìn tấm bản đồ lớn của Ban 3 mà tôi phải sửa lại điểm đóng quân đêm mỗi ngày cho các đơn vị trực thuộc tôi mới biết tên của cuộc hành quân “Chiến Dịch Hòa-Bình 22/10”. Có lẽ đây là cuộc hành quân thứ 10 của sư đoàn 22 Bộ Binh sau ngày ký hiệp định ngưng bắn mà đơn vị tôi làm nỗ lực chính. Thiếu tá Đỗ Văn Mười là một trong những vị tiểu đoàn trưởng nổi tiếng nhất của binh chủng Biệt Động Quân. Kể từ lúc bàn giao khu vực trách nhiệm cho tiểu đoàn 62, các đại đội của tiểu đoàn 95 đẩy mạnh các mũi tiến quân về hướng bắc theo đúng tinh thần thượng võ của thiếu tá Mười vị tiểu đoàn trưởng: “Mấy anh không dám vô thì de ra đằng sau để cho tụi tôi vô làm ăn, sống chết với tụi nó”.

Ngày nào cũng đụng, các đại đội thuộc tiểu đoàn tung các trung đội ra hoạt động, theo chiến thuật “Lùng và Diệt”. Trên đường tiến quân về hướng bắc nhằm mục đích lấy lại mấy đồn Địa Phương Quân đã mất vào tay giặc từ tháng trước, quân ta thanh toán những đơn vị tiền phương Cộng Sản Bắc Việt, tịch thu nhiều vũ khí đủ loại. Làm việc trong trung tâm hành quân, tôi cũng cảm thấy phấn khởi, khi nhận được báo cáo từ tiểu đoàn gửi về. Có hôm nhiều vụ chạm súng, tôi phải viết vào mảnh giấy nhỏ những chi tiết về các cuộc đánh đấm, đơn vị nào, tọa độ nơi đụng độ, kết quả ta và địch, lấy được mấy khẩu súng để ngày mai thuyết trình hay có cấp chỉ huy nào hỏi.

Đương lúc hăng say với đà chiến thắng, các đại đội của tiểu đoàn 95/BĐQ vẫn tiếp tục tiến quân về hướng bắc không biết sắp rơi vào bẫy, đôi khi biết nhưng vẫn phải thi hành lệnh ở trên đưa xuống. Trong khi đó, quân Cộng Sản Bắc Việt đã chuẩn bị bãi chiến trường cho trận địa pháo, chắm các hỏa tập tiên liệu cho trung đoàn pháo binh, trung đoàn 95B độc lập và một trung đoàn thuộc sư đoàn 320 từ vùng Thanh An, tỉnh Pleiku lên tăng cường, bố trí quân đội sẵn. Ngoài ra địch quân còn một đơn vị chiến xa trong vùng hành quân nữa. Một trung đội tiền phương của tiểu đoàn 62 phát hiện chiến xa địch, phi cơ L-19 lên quan sát, xác nhận tìm thấy dấu xích sắt của xe tăng, nhưng kiểm xe không ra.

**LIÊN HỘI CỰU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNCH)**
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com

L-19, Không Quân Việt Nam Cộng Hòa
{<https://www.patrickchovanec.com/aviation/l-19-bird-dog-1950/>}

130 ly của Cộng Sản Bắc Việt
{https://www.reddit.com/r/CombatFootage/comments/fwcxc2/vietnamese_troops_with_130mm_type_59_artillery_at/}

Hỏa tiễn 122 ly của Cộng Sản Bắc Việt
{<https://historynet.com/powerful-guns-of-the-grunts/122mm-rockets-aimed-at-saigon/>}

Pháo đội 155 ly, Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa
{<https://www.youtube.com/watch?v=Ds88J7oRkzI>}

Đêm trước khi ra tay, các đơn vị bộ binh Cộng Sản Bắc Việt di chuyển đến vị trí tấn công, đồng thời vận chuyển đạn 130 ly, hỏa tiễn 122 ly đến các ổ trọng pháo đầu trong các rặng núi, ngoài tầm tác xạ súng đại bác 155 ly của ta. Từ mờ sáng ngày N, địch bắt đầu pháo kích vào vị trí đóng quân đêm của hai đại đội tiến xa nhất của Tiểu đoàn 95. Mới đầu, tưởng địch chỉ bắn quấy rối vài quả để làm chậm bước tiến quân của ta, sĩ quan trong hai đại đội 1 và 4 định hướng bắn, gọi pháo binh bắn trả đũa để khóa các hòng súng của địch. Đích thân 80 (danh hiệu Tiểu Đoàn (TĐ) Trưởng /TĐ/95/BĐQ) lên máy xin bắn yểm trợ cùng điều động các đại đội cầm cự. Từ trong trung tâm hành quân, tôi cầm bản đồ chạy lên trình vị liên đoàn trưởng cùng ông trưởng Ban 3. Cùng lúc tiếng đạn pháo binh của ta bắn đi từ pháo đội 155 ly gần đó làm mọi người lưu ý.

**LIÊN HỘI CỰU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNCH)
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com**

Trong hầm trung tâm hành quân lúc bấy giờ có đủ mặt sĩ quan, liên đoàn trưởng, Ban 2, Ban 3, truyền tin, sĩ quan liên lạc pháo binh và tôi. Mọi người đều im lặng, chăm chú theo dõi trận đánh qua lời đối thoại giữa 72 (Liên Đoàn Trưởng) và 80. Tôi ngồi chấm các tọa độ, chuyển sang tọa độ mười số rồi đưa qua sĩ quan pháo binh yêu cầu bắn yểm trợ. Bắn yểm trợ chứ không còn phản pháo như lúc đầu nữa, quân Bắc Việt đã thực sự tấn công toàn diện, cố tình dứt điểm tiêu đoàn 95 Biệt Động Quân để trả thù cho những tuần lễ trước.

- 72 đây 80.
- 72 nghe đây. 80 cho tôi biết tình hình ra sao?
- Tụi nó vừa Foxtro Kilo (Pháo kích) vừa cho quân bộ lên “hỏi thăm sức khỏe” hai thằng 1 và 4 của tôi. 72 cho Phở Bắc (bắn pháo binh) vào mấy chỗ này gấp cho tôi...Tur Tường, phải 15 lên 10, Kinh Kỳ trái ..., ... (ngoài chiến trường, sử dụng các trục chuẩn như Tur Tường (T), Kinh Kỳ (K), v.v... để chấm tọa độ cho nhanh).
- Có ngay, coi chừng mấy thằng con khác (đại đội) của anh. Có gì cho tôi hay... dứt!

Trên hai ngọn đồi hướng bắc, tây bắc nơi đóng quân của đại đội 4 và 1, các binh sĩ của ta nằm chịu trận dưới cơn mưa pháo. Tiền sát viên pháo binh của địch đã chấm hỏa tập từ trước nên bắn rất chính xác. Lợi dụng khoảng thời gian giữa hai quả đạn, những người lính BĐQ đứng dậy bắn xuống chân đồi nơi quân Bắc Việt trong quân phục màu xanh dương đang tiến lên. Đợt xung phong đầu bị đẩy lui, địch chạy xuống chân đồi củng cố lại lực lượng, xin yểm trợ: “Ngụy quân ngoan cố. Mục tiêu vẫn còn hoạt động! Cho pháo thêm”. Pháo của địch lại bay đến, thêm đạn cối 82 ly nữa, quân ta lại ngồi dưới hầm lấy tay che đôi tai.

Súng cối 82 ly của Cộng Sản Bắc Việt
{<https://en.wikipedia.org/wiki/82-BM-37>}

{<https://www.hinhanhlichsu.org/2021/03/biet-dong-quan-viet-nam-cong-hoa.html>}

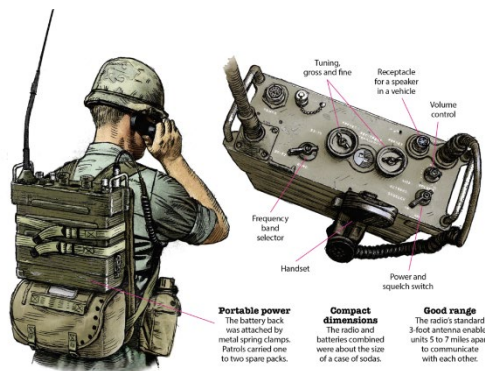
**LIÊN HỘI CỰU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNCH)
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhiieu5945@gmail.com**

Cùng lúc, pháo binh Bắc Việt bắn vào nhiều vị trí đóng quân của ta, hai đại đội tiền phương (cánh B - Bravo) của tiểu đoàn 62 do thiếu tá Phước chỉ huy, pháo đội 155 ly, và bộ chỉ huy hành quân liên đoàn 22/BĐQ. Địch quân cố tình làm cho ta bối rối, đỡ đòn không xuể để tập trung nỗ lực tiêu diệt tiểu đoàn 95/BĐQ. Ngồi dưới hầm trung tâm hành quân, ngoài nhiệm vụ chấm tọa độ cho pháo binh bắn yểm trợ, tôi còn phải ghi chép tất cả các diễn tiến hành quân vào sổ nhật ký hành quân của Ban 3. Tình hình càng lúc càng nghiêm trọng, liên đoàn xin được một chiếc L-19 lên bao vùng và mưu phi vụ oanh kích. Đến giờ trưa, chẳng ai buồn ăn cơm, ban hỏa đầu quân đem xuống hầm cho mỗi sĩ quan một đĩa cơm. Bình thường, Ban 3 là một nhất, bị xài xể cũng nhiều nhất. Tôi nuốt vội vài ba miếng rồi quên mất, quên bụng đói. Quyển nhật ký hành quân đã dài hơn hai trang giấy, đầy đủ chi tiết các báo cáo gửi đi, gửi về, nhưng vẫn chưa hết ...

- 72 đây 80. Bây giờ tụi nó làm luôn tôi... đang làm việc với Bắc Đẩu (phi cơ quan sát L-19), 'Ô Kê' (oanh kích) cho thằng 2 và 3 của tôi, khi nào ngưng cho xin Phở Bắc tiếp, tụi nó bám sát lắm rồi.
- 80. Anh cứ bình tĩnh, tôi sẽ 24/24 với anh.

Lúc đó địch vẫn tiếp tục pháo kích, để lại một ít quân bao vây, cô lập hai đại đội 1 và 4, dốc toàn lực đánh hai đại đội 2 và 3, nặng nhất ở mặt phía tây của đại đội 3 phòng tuyến chính bảo vệ bộ chỉ huy tiểu đoàn. Từ trên những sườn núi cao xung quanh, địch dùng đại bác 57 ly bắn trực xạ trúng hầm chỉ huy, làm chết đại đội trưởng, nhân viên truyền tin, hư máy 25. Phòng tuyến này sắp bị đứt không biết lúc nào...

PRC-25, Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa
{<https://historynet.com/vietnam-an-prc-25-radio/>}

{<https://www.hinhanhlichsu.org/2021/03/biet-dong-quan-viet-nam-cong-hoa.html>}

**LIÊN HỘI CỨU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNC)
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN**
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com

57 ly của Cộng Sản Bắc Việt
{https://en.wikipedia.org/wiki/57_mm_anti-tank_gun_M1943_ZiS-2}

L-19, Không Quân Việt Nam Cộng Hòa
{<https://www.patrickchovanec.com/aviation/l-19-bird-dog-1950/>}

Trong bộ chỉ huy liên đoàn, sĩ quan Ban 2 báo cáo một tiểu đội thuộc đại đội trinh sát Beo Gấm (Từ Pleiku lên tăng phái) trấn giữ một đỉnh đồi hướng tây bắc gần bộ chỉ huy liên đoàn bị tấn công từ sáng. Tiểu đội này chết và bị thương gần hết, vị đại đội trưởng của họ xin cho lệnh rút. Trung tá liên đoàn trưởng chấp thuận nhưng phải cho một tiểu đội khác lên thế, nếu để mất vị trí này, “đề lô” {Detachment Liaison Officer (DLO) - tiền sát viên pháo binh} của địch sẽ điều chỉnh pháo binh bắn nát bộ chỉ huy liên đoàn cùng vị trí pháo binh của ta gần đó. Đại úy Phán sĩ quan liên lạc pháo binh cũng báo cáo là địch pháo kích vào vị trí pháo đội 155 ly nhưng chưa trúng. Pháo binh xin cho một trung đội Biệt Động Quân đi chặt cây, khai quang làm một vị trí pháo binh phụ, trường hợp phải kéo mấy khẩu đại bác đem đi dấu, địch đã biết vị trí hiện tại nhưng điều chỉnh chưa hiệu quả.

Tình hình tiểu đoàn 95 lên mức độ khẩn trương, 80 ra lệnh cho đại đội 1, bằng mọi giá rút về trạm lại tuyến cho đại đội 3. Chiến đấu từ sáng rồi nằm chịu pháo, góc đầu lên không nổi nhưng vẫn phải thi hành lệnh. Lính đại đội 1 đặt những chiến hữu đã hy sinh nằm ngay ngắn dưới giao thông hào. Những người bị thương sẽ di chuyển sau đến Ban Quân Y. Sau đó, từng trung đội bắt đầu đổ dốc hướng về bộ chỉ huy tiểu đoàn. Dường như địch đã đoán biết trước mọi chuyện, đợi cho đoàn quân xuống đến lưng đồi, hàng loạt đạn súng cối 82, đại bác không dật 57 ly từ ngọn đồi phía tây bắn trực xạ vào chính giữa đoàn quân đang di chuyển, trúng ban chỉ huy đại đội chỗ có những cần ăng-ten của máy truyền tin PRC-25. Thêm một đại đội trưởng tử trận, rút về lại cũng không được, không còn liên lạc được với đại đội, các trung đội tự động tìm đường thoát.

Thanh toán xong đại đội 1, địch quân khép kín vòng vây đại đội 4, quân Bắc Việt đã vào được phòng tuyến đại đội 3, đang giao tranh với đại đội chỉ huy... số phận tiểu đoàn 95/BĐQ kể như đen. 80 vẫn còn rất bình tĩnh, người đã trải qua nhiều chiến trận. Mất hai thằng (đại đội) 1 và 3, thằng 2 đã đi hết phân nửa, thằng 4 kẹt cứng không cự quây... Tụi nó đông như kiến, mình đã

**LIÊN HỘI CỰU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNCH)**
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com

hết quân... Nợ núi sông vẫn phải trả. Tôi ngồi trong trung tâm hành quân vẫn còn nhớ giây phút oai hùng, đau thương của tiểu đoàn, đơn vị cũ của tôi. 80 gọi chiếc L-19 trước, lúc đó ông nói bằng bạch văn không ngụ ý thoại.

- Bây giờ còn bao nhiêu trái bom, anh thả xuống hết ngay trên đầu tôi. Sau đó gọi liên đoàn trưởng.
- 72 đây 80. 72 cho pháo lên đầu tôi... làm gấp đi.
- 80 đây 72. Anh bình tĩnh báo cáo lại cho tôi biết.
- 72 cho pháo lên đầu tôi ngay đi. Tụi nó vừa pháo và quân bộ đã lên tới chỗ tôi...

Hàng loạt tiếng súng M-16, AK-47 xen lẫn với những tiếng nổ lớn phát ra từ chiếc máy truyền tin liên lạc với bộ chỉ huy tiểu đoàn... mọi người trong trung tâm hành quân đều nín thở theo dõi, địch đã vô tới nơi.

M-16
{https://en.wikipedia.org/wiki/M16_rifle}

AK47 {<https://en.wikipedia.org/wiki/AK-47>}

L-19, Không Quân Việt Nam Cộng Hòa
{<https://www.patrickchovanec.com/aviation/l-19-bird-dog-1950/>}

{<https://www.hinhanhlichsu.org/2021/03/biet-dong-quan-viet-nam-cong-hoa.html>}

- 80 đây 72... 80 đây 72... Không có tiếng trả lời. Vị liên đoàn trưởng ra lệnh cho tôi gọi điện thoại hỏa tốc (Hot line) báo cáo ngày giờ mất liên lạc với tiểu đoàn 95/BĐQ cho trung tâm hành quân sư đoàn 22/Bộ Binh (BB). Nhân viên truyền tin gọi chiếc L-19, hỏi thăm về số phận TĐ/95.

**LIÊN HỘI CỨU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNCH)
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com**

- Bắc Đầu 60 đây Phú-Hùng (danh hiệu Bộ Chỉ Huy Hành Quân (BCH/HQ) Liên Đoàn (LĐ)/22/BĐQ).
- Bắc Đầu 60 nghe đây, có gì cho biết.
- Tôi không còn Lê Lai (liên lạc) được với thằng 95 của tôi. Bắc Đầu gọi nó giùm tôi.
- Tôi cũng mất liên lạc với nó luôn.
- Nếu vậy, Bắc Đầu coi dùm mái nhà (Bộ Chỉ Huy) của nó xem sao.
- Tôi chỉ thấy đám cháy ở dưới thôi.
- Cảm ơn Bắc Đầu, có gì sẽ Lê Lai với bạn. Dứt.

Một bầu không khí im lặng bao trùm trung tâm hành quân, không ai nói một lời... Lúc đó đã xế chiều, tình hình bắt đầu tạm yên, các sĩ quan tham mưu lặng lẽ ra khỏi hầm. Trong Trung Tâm Hành Quân (TTHQ) bấy giờ chỉ còn lại trung tá liên đoàn trưởng, thiếu tá trưởng Ban 3, đại úy Phán, sĩ quan liên lạc pháo binh và tôi. Bộ chỉ huy hành quân của liên đoàn thiếu sĩ quan Ban 3 nên tôi phải trực 24/24, tối đem đồ vào ngủ cạnh mấy cái điện thoại. Ngồi một lúc lâu, vị liên đoàn trưởng cầm tấm bản đồ trên tay, gọi ông trưởng Ban 3 và sĩ quan pháo binh lại gần, chấm một số hỏa tập tiên liệu... Tụi nó chơi mình bằng pháo binh, giờ tới phiên mình làm lại... Đồi ta cùng chết. Đêm này mấy thằng “Cải Cách, Sơn Tây” (Cộng Sản) gom quân về đâu, mình chấm mấy điểm tình-nghi.

- Đại úy Phán. Bắn cho tôi 400 quả đạn vào mấy chỗ Alpha, Beta... (Tên của các hỏa tập tiên liệu). Bắn tập trung vào lúc hai giờ sáng.

Ông sĩ quan pháo binh lấy giấy viết ra, ghi chép mấy tọa độ trên bản đồ rồi nói.

- Vị trí pháo binh mình đã bị lộ. Sau khi bắn xong, xin trung tá cho một trung đội Biệt Động Quân hộ tống đưa mấy khẩu đại bác đến vị trí phụ. Mình đề phòng tụi nó trả đũa.
- Hiếu, nói thằng 62 {Tiểu Đoàn (TD)/62/BĐQ} cho một trung đội đi với pháo binh.
- Dạ vâng.

Đúng 2 giờ sáng, tiếng đạn đại bác nổ liên tục đánh thức tôi dậy, tôi gọi ông Ban 3 tiểu đoàn 62, yêu cầu cho một trung đội chuẩn bị đi mở đường cho pháo đội pháo binh di chuyển ra vị trí phụ. Vị trí này mới được làm hồi chiều, cách Bộ Chỉ Huy Liên Đoàn (BCH/LĐ) 500 thước về hướng tây nam. Vừa đặt ống nghe xuống, tiếng điện thoại reo lên, tiếng đại úy Phán bên kia đầu giây.

- Pháo binh tụi tôi đã bắn xong, trung đội Biệt Động Quân có sẵn chưa?
- Trong vòng năm phút nữa. Đại úy nói với đại-úy pháo đội trưởng chuẩn bị đi là vừa.
- Cảm ơn.

Cúp điện thoại xong, tôi gọi điện thoại nội bộ trình kết quả cho trung tá liên đoàn trưởng cùng với ông trưởng Ban 3 của tôi. Muốn ngủ lại không phải dễ, đêm nào cũng có điện thoại vài ba lần. Mỗi khi sĩ quan trực trung tâm hành quân của sư đoàn 22/Bộ Binh (BB) đổi ca, thường họ gọi tắt

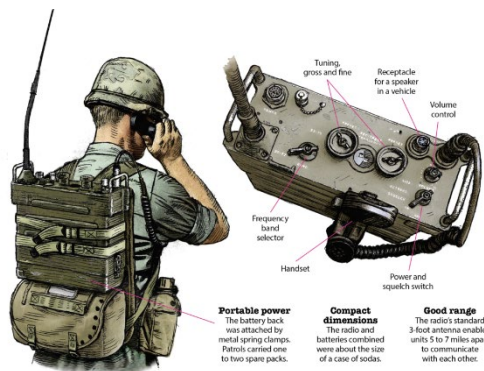
**LIÊN HỘI CỨU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNCH)
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhiieu5945@gmail.com**

cả các đơn vị trực thuộc để biết qua tình hình trong đêm. Lỡ máy ông ‘Bự’ hỏi bắt từ, Ban 3 (hành quân) phải biết đường ‘đỡ’. Điều này rất đúng thủ tục tham mưu, lỡ trong thời gian trước khi đổi phiên trực, địch đã bắt thần đánh ‘bứt’ một đơn vị nào.

Ngày hôm sau, tất cả các danh hiệu, tần số làm việc, đặc lệnh truyền tin đều được thay đổi, bản đồ cũng phải sửa lại với những trục chuẩn mới. Tôi được lệnh dò tìm những toán quân còn sống sót của TD/95 đang lẩn trốn trong rừng và hướng dẫn họ về với “Gia đình lớn” (Liên đoàn). Nhờ vẫn để một máy PRC-25 trên tần số cũ, tôi và người lính truyền tin đôi lúc nhảy nhồm lên vì súng sượng. Ngoài tiếng rè rè của máy 25, bên kia là một giọng nói nhỏ, thều thào như một mối. Danh hiệu các đại đội thuộc tiểu đoàn 95 là hai con số có tổng số là 8, đại đội 1 ‘71’, đại đội 2 ‘62’, đại đội 3 ‘53’, đại đội 4 ‘44’. Tất cả đều liên lạc được rồi mất dần, mỗi khi báo cáo “điểm dừng”, địch đã lấy được bản đồ, biết chỗ ẩn trốn đem quân đi lùng giết hết, còn nếu không có quân ở gần, chúng dùng súng cối nện xuống. Đêm nào ông trưởng Ban 3 cũng xuống trung tâm hành quân hỏi tôi: “Còn bắt liên lạc được với mấy thằng của TD 95 không?... Thằng 71 có tin gì thêm không? v.v....”.

Ngày hôm sau nữa khoảng 8 giờ tối, tôi đang ngồi nói chuyện với xếp Ban 3, bỗng có tiếng phát ra từ máy 25: “Phú Hùng đây 45 gọi... Phú Hùng đây 45 gọi...”. Ông trưởng ban dặn tôi phải hỏi lại cho kỹ: “Thằng 45 là thằng nào? chỉ có 44 thôi. Mày coi chừng bị tụi nó lừa”. Tôi cầm lấy cái combinet của máy 25, vừa với tay lấy tấm bản đồ hành quân cũ (để liên lạc với các toán quân của TD/95 bị vây nhưng vẫn còn chiến đấu).

PRC-25, Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa
{<https://historynet.com/vietnam-an-prc-25-radio/>}

{<https://www.hinhanhlichsu.org/2021/03/biet-dong-quan-viet-nam-cong-hoa.html>}

- Phú-Hùng nghe. 45 cho tôi biết bạn là ai? Tôi không có người nào quen là 45.
- 45 là em của 44... (đơn vị nhỏ của 44). Vẫn giọng nói rất nhỏ trả lời.

**LIÊN HỘI CỰU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNCH)
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com**

Tôi đưa mắt nhìn ông trưởng ban, xin cho biết ý-kiến... Người bên kia dường như vừa nhớ ra điều gì, mừng rỡ la lên thật to.

- Có phải Hồng Hà đó không?

Nhờ lần này nói to nên tôi nhận ra giọng của thiếu úy Tùng, đại đội phó ĐĐ/4, trong thời gian làm trung đội trưởng trong đại đội, tên gọi tôi trên máy 25 là Hồng Hà do chữ đầu vẫn H. Hết sức mừng, tôi muốn gào lên thật to để trả lời.

- Đúng 5. Tư Tường (Thiếu Úy Tùng) cho tôi biết số nhà (điểm dừng) ... tình trạng gia cảnh (tình trạng đơn vị).
- Đề mai tôi cho biết. Hiện giờ tôi chỉ còn 50 cái nón sắt (5 người lính, nói số lớn để hù địch quân). Tôi đã bị rách quần (bị thương ở chân)... đuổi lắm rồi...
- Tôi cũng rất lo cho Tư Tường. 45 có nghe gà cồ mình gáy không? (Pháo binh bắn). Dắt mấy đứa con Zulu về hướng non nước (dắt lính di chuyển về hướng nam) sẽ đến Delta của gia đình lớn (BCH/LĐ trên bản đồ, BCH thường được đánh dấu hình tam giác nhỏ như chữ Hy Lạp Delta).
- Tôi đuổi lắm rồi, mấy đứa con mất từ từ, chắc không thoát...Hồng Hà xin con chuồn chuồn (trực thăng) bốc tụi tôi thì may ra... Tôi cố gắng bậm môi trả lời, trong năm người lính còn lại với Thiếu Úy Tùng biết đâu có người trong trung đội của tôi?
- Thôi, bây giờ nói nhiều không tốt. 45 kiểm chỗ nào 'overnight' (đóng quân đêm), mai sẽ có chuồn chuồn lên kiểm 45. Dứt.

Ông trưởng Ban 3 cùng người lính truyền tin ngồi nghe, thông cảm cho tâm trạng của tôi... Sau khi cúp máy, tôi ngồi gục đầu, hai tay đỡ lấy mặt. Thiếu tá Phú vỗ vào vai tôi mấy cái, dặn dò thêm một câu rồi bước ra khỏi trung tâm hành quân.

- Cẩn thận coi chừng tụi nó dụ đem trực thăng tới cho tụi nó 'làm'.
- Tôi ở đại đội 4 trước đây mà thiếu tá, thiếu úy Tùng là đại đội phó của tôi, đại đội bây giờ chỉ còn bấy nhiêu người thôi... Những lúc nguy hiểm, sống chết mới rõ tình chiến hữu, tình người... Những chuyện buồn phiền thường sống lâu với con người hơn là những chuyện vui. Điều đó có lẽ đúng.

Sáng hôm sau, liên đoàn được sử dụng một chiếc trực thăng để 'bốc' những toán quân thất lạc. Tụi tôi phải để một máy 25 trên tần số 'không lực' để làm việc với phi công trực thăng. Tôi quen nhiều bên không quân. Khóa tôi về không quân 50 người, cái bật lửa Zippo cũng do một ông bạn bên không quân mua từ bên Mỹ tặng. Tôi lại không có cảm tình nhiều với mấy ông bay những phi vụ tiếp tế, tuy nhiên, rất phục những phi công bay thả các toán viên thám và những phi vụ cấp cứu. Họ là những anh hùng của quân đội, dám 'làm', dám hy sinh vì nhiệm vụ, làm vẻ vang cho quân chủng không quân. Trên chiếc trực thăng cấp cứu có thêm sĩ quan Ban 2, ông này chuyên môn đi thả viên thám và một nhân viên truyền tin người nhanh nhẹn nhất. 45 lên máy từ sáng sớm gọi Bộ Chỉ Huy Liên Đoàn (BCH/LĐ).

**LIÊN HỘI CỨU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNCH)
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com**

- Phú Hùng đây 45... Phú Hùng đây 45...
- Phú Hùng nghe. 45 cho tôi biết địa chỉ của 45. Cứ tiếp tục Zulu về hướng non nước.
- Hồng Hà xin được con chuồn chuồn cho tôi chưa... Tôi đuối lắm rồi, mây hôm nay đôi...
- Nó đang ở vùng, 45 qua tần số không lực 4500 Lê Lai (liên lạc) với nó. Tên nó là Phi Nhận 24.

Trong trung tâm hành quân, tôi cùng nhân viên truyền tin ngồi chăm chú nghe phi công trực thăng làm việc với toán quân ở dưới.

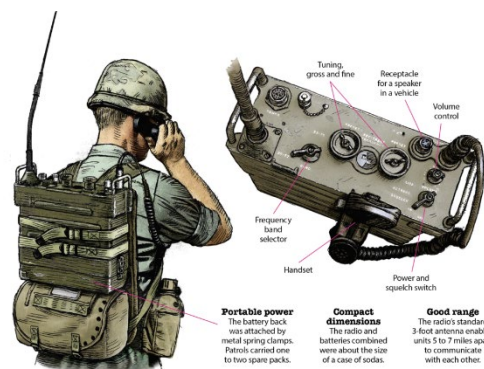
- Bạn có thấy tôi chưa? Sĩ quan Ban 2.
- Có thấy, bạn đang ở hướng 2 giờ của tụi tôi... ráng 'bốc' giùm tụi tôi
- Chỗ của bạn rậm quá, tôi xuống không được. Về hướng đông nam của bạn chừng hai thằng cộng sản (cây số) trống trải, có con bò đực (bãi đáp), ráng Zulu tới chỗ đó, chừng tiếng đồng hồ nữa tôi quay trở lại 'bốc'.

Nói xong, chiếc trực thăng bay đi vì lý do an toàn cho cả hai bên. Chiến trường vẫn tiếp diễn, những cuộc chạm súng nhỏ. Địch rải quân ra từng đơn vị nhỏ cấp trung đội, truy lùng cố tình tiêu diệt những toán quân của tiểu đoàn 95/BĐQ vẫn còn kháng cự trong rừng chưa chịu ra hàng. Liên đoàn được tăng cường thêm tiểu đoàn 1/41 sư đoàn 22/Bộ Binh (BB), vừa vào vùng hành quân sáng nay, trám tuyến cho Tiểu Đoàn (TĐ)/62/BĐQ, còn TĐ/62 kéo về bảo vệ bộ chỉ huy liên đoàn. Ngoài ra thêm một chi đội chiến xa cũng đang trên đường vào, đề phòng địch sử dụng xe tăng T-54. Tiếng đồng hồ trôi qua nhanh, tôi vẫn ngồi bên chiếc máy 25.

- 45 đây Phi Nhận 24... 45 đây Phi Nhận 24...

T-54 của Cộng Sản Bắc Việt
{<https://en.wikipedia.org/wiki/T-54/T-55>}

PRC-25, Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa
{<https://historynet.com/vietnam-an-prc-25-radio/>}

**LIÊN HỘI CỰU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNCH)
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com**

Không có tiếng trả lời... Tôi nghiêng rặng, thôi chết! Tụi nó đã dò được tần số của mình, phục kích thẳng 45 đang trên đường đi đến bãi đáp... may ra thì còn, biết đâu di chuyển chậm vì có người bị thương vẫn chưa tới bãi đáp. Trường hợp bị đuổi theo vẫn có hy vọng thoát... Lại có tiếng phát ra từ máy 25.

- Phú Hùng đây Phi Nhận 24 ... Phú Hùng đây Phi Nhận 24.
- Phú Hùng nghe... bạn không gặp thẳng 45 của tôi phải không?
- Đúng 5, không Lê Lai được với nó... Gần con bò đực có người chiếu gương lên chỗ tôi... Thôi dứt đề tôi làm việc với đám này.

Nửa tiếng đồng hồ sau chiếc trực thăng đáp xuống bãi đáp nơi bộ chỉ huy liên đoàn, đem về được bốn quân nhân, trong đó có chuẩn úy Cứu, thuộc đại đội khác chứ không phải 45. Tôi rời trung tâm hành quân chạy ra hỏi thăm.

- Có gặp toán thiếu úy Tùng, đại đội 4 không?
- Không! Hên quá, thấy chiếc trực thăng từ sáng, tao dẫn lính chạy ra, hy vọng có chỗ trống làm bãi đáp. Máy truyền tin bị trúng đạn hư, bỏ lại tụi tao phải dùng gương chiếu lên trực thăng. Đói quá có gì ăn không? Máy hôm rồi... còn lại mỗi người một khẩu súng.
- Đi theo tao, mấy anh em kia nữa. Nhà bếp đã được lệnh sẵn sàng lo cho tụi mày.

Vừa ăn Cứu vừa nói chuyện với tôi

- Tụi mình bị vỏ này nặng lắm, mấy hôm ở trong rừng, chạy đâu cũng ‘đụng’, chỗ nào cũng gặp xác của mình... rải rác trong rừng. Tôi không muốn nghe thêm nữa, để lại gói thuốc lá trên bàn rồi đứng dậy.
- Thôi tao phải về làm việc, có cần gì vào trung tâm hành quân kiểm tao.

Ngoài bốn người được trực thăng ‘bốc’, các binh sĩ TĐ/95 bắt đầu về tới lẻ tẻ từng người, nhiều người bị thương lết về được. Sau mấy ngày chạy trong rừng, các vết thương đã làm độc, có dòi, bác sĩ, y tá phải dùng kéo đầu nhọn kẹp miệng bông gòn tẩm “alcohol” lòi những con dòi ra, trông phát khiếp. Tôi phải xin trực thăng tản thương liên tục. Bác sĩ Tường, y sĩ trưởng của liên đoàn rất tận tụy, lo lắng cho các thương binh. Ông này có một người em học bên luật khoa, đi lính cùng khóa với tôi nên cũng coi tôi như một người em. Có đêm chạy vào trung tâm hành quân hai ba bận.

- Hiếu đã xin được tàu bay tản thương chưa? Có người bị nặng, không đưa đi kịp chắc chết mất!
- Họ đang trên đường. Bác sĩ cho y tá cáng mấy người bị thương ra bãi đáp trực thăng là vừa.

Trả lời xong, tôi nói người lính truyền tin đem một máy truyền tin ra bãi đáp trực thăng, không quên dặn thêm dùng lựu đạn khói màu xanh để đánh dấu. Mấy hôm sau có dịp đi theo trực thăng tản thương, tôi mới biết bệnh viện 2 đã chiến trên Kontum, đây thương binh Biệt Động Quân, hết

**LIÊN HỘI CỨU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNC)
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN**
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com

chỗ chứa phải căng thêm dù ở ngoài sân. Bước ra khỏi bệnh viện, tôi nghĩ thầm “Người anh em phía bên kia chơi như vậy là ‘tận-tinh’... sẽ có ngày khác mình làm lại”.

Chiến trường trở nên lắng dịu, địch cũng phải gom quân để củng cố lực lượng, chỉ tung ra những đơn vị đặc công, những đơn vị nhỏ tìm cách quấy phá. Để đỡ đòn kế tiếp, liên đoàn thả các toán viên thám vào vùng địch chiếm đóng để tìm kiếm dấu vết, tìm hiểu ý đồ của địch. Đêm nào ông sĩ quan Ban 2 cũng vào trung tâm hành quân, cho tôi biết điểm đóng quân đêm của toán viên thám: “Tao có con vịt tiềm (viên thám) nằm đây. Coi chừng bắn pháo binh vào nó”. Hôm khác, ông chạy vào: “Vịt tiềm bị ‘bê’, có người bị thương, bị truy kích đang trên đường chạy về hướng mình. Coi chừng bắn lầm tụi nó”. Sau khi xác nhận vị trí của toán viên thám, tôi gọi Ban 3 tiểu đoàn 62, yêu cầu cho một trung đội gần nhất lên đón toán viên thám, và coi chừng bắn lầm quân bạn. Phải làm gấp. Họ có người bị thương, nếu chậm sợ không thoát.

Đến xế trưa 45 lại gọi.

- Phú Hùng đây 45... cho gặp Hồng Hà.
- Hồng Hà nghe. Có chuồn chuồn lên sao không gặp 45!
- Tôi có thấy nó, nhưng đi đâu cũng ‘đụng’. Tôi đã bị rách quần (bị thương) nên ra đến con bò đực trể. Hồng Hà phải giúp tôi... tôi đuối lắm rồi, chỉ còn 50 cái nón sắt (5 người lính) thôi.
- Tôi biết. Hết sức lo ... Bây giờ 45 cho tôi biết số nhà (điểm đứng) ở đâu?
- Tôi đang ở chỗ Kinh Kỳ phải ..., xuống...

Ông trưởng Ban 3 đang đứng gần đó và nói với tôi.

- Mày coi chừng, thằng 45 đói mấy bữa rồi... nhiều khi hoảng, báo cáo trật lất.

Tôi chồm lên bản đồ, toạ độ vừa cho nằm giữa con đường đất đỏ và giòng sông Dakbla màu xanh.

Sông Dakbla, Cao Nguyên Việt Nam
{https://en.wikipedia.org/wiki/%C4%90%C4%83k_Bla_River}

Biệt Động Quân, Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa
{<https://ongvove.wordpress.com/2012/02/17/kampong-trach-1972/>}

**LIÊN HỘI CỨU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNC)
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN**
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com

- Có phải 45 đang nằm giữa con rắn xanh và con rắn đỏ không?
- Đúng 5! Giờ Hồng Hà phải xin con chuồn chuồn khác ‘bốc’ tôi... chỉ còn cách đó thôi. Lúc đó tôi rất bình tĩnh xem bản đồ. Quân bạn thuộc tiểu đoàn 1/41/Bộ Binh (BB) cũng gần đó... ráng một chút nữa là thoát.
- 45 tiếp tục Zulu về hướng non nước, giữa hai con rắn xanh, rắn đỏ chừng ‘hai ô’ (cây số, trên bản đồ hành quân, mỗi ô vuông là một cây số) nữa, tôi sẽ đốc thẳng ‘bánh bèo’ (Bộ-Binh) lên đón.

Bỗng dưng...

- Thôi tôi dọt! Tụi nó pháo...

Địch lấy được bản đồ, biết chính xác vị trí của 45. Không có quân ở gần để thanh toán nên chúng pháo kích. 45 báo cáo đúng, vẫn còn sáng suốt lắm... tôi lên tinh thần chút đỉnh, nói với chính mình qua kẽ răng: “Ráng lên 45... còn chút nữa thôi... ráng về với anh em...”. Sau khi được sự ưng thuận của ông trưởng Ban 3 lúc đó vẫn theo dõi mọi chuyện, tôi cầm cái combinet lên gọi tiểu đoàn bộ binh.

- Cho gặp bác 3.
- Bác 3 nghe đây. Có gì cho qua.
- Tôi có mấy thằng ‘bụi đời’ (Biệt-Động) đi lạc từ mấy bữa nay đang trên đường về hướng gia đình bạn. Có thằng bị rách quần, bác 3 cho một ‘ba chấm’ (trung đội) lên đón nó giùm tôi.
- Nhận rõ... còn gì nữa không?
- Không! Làm gấp chuyện đó giùm tôi... Cảm ơn bạn... Thôi dứt!

Khoảng 4 giờ chiều, 45 gọi lại.

- Hồi nãy đang nói chuyện với Hồng Hà bị tụi nó pháo. Tôi đi xa lắm rồi sao vẫn không thấy thằng ‘bánh bèo’. Không biết tụi nó có lên đón không? Tôi đã ráng hết sức rồi!
- Sao lạ vậy... 45 cho tôi số nhà mới.
- Tôi đang ở chỗ... Tôi chấm lên bản đồ, một điểm mới.
- 45 chờ chút để tôi ‘chéch’ (check) lại với gia đình ‘bánh bèo’.

Ra khỏi tần số làm việc với 45, tôi qua tần số của tiểu đoàn bộ binh.

- Bác 3 coi lại thằng ‘ba chấm’ của bác đã đi đến đâu rồi cho tôi biết gấp. Mấy thằng ‘bụi đời’ đang đợi.
- Nó đã lên tới chỗ này..., nhưng vẫn chưa gặp mấy thằng ‘bụi đời’ của bạn.

**LIÊN HỘI CỰU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNCH)
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN**
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com

Chăm thêm một điểm nữa trên bản đồ... Thì ra vậy, trung đội bộ binh di chuyển trên con đường đất đỏ, 45 đi trong rừng, để được an toàn. Kết quả hai hướng lệch nhau nên không gặp. Một điều tôi chắc chắn là 45 đã thoát, đã về đến khu vực trách nhiệm của tiểu đoàn bộ binh.

- 45 đã về đến vùng bạn, bây giờ 45 cứ ra con rấn đỏ, Zulu về hướng non nước sẽ gặp. Đi liền đi, có chuyện gì tôi chờ trên máy.

Không đầy năm phút sau có tiếng reo vui mừng trên máy. Khi toán 45 vừa ra đến con đường đất đỏ, mấy người lính bộ binh đã đi lố ở phía sau. Hai bên gọi nhau ới ới. 45 gọi tôi.

- Tôi thấy mấy thằng bánh bèo (Bộ Binh) rồi... thấy tụi nó rồi... Cảm ơn Hồng Hà.

Tôi chợt đứng vụt dậy, hét lên vì quá vui mừng... mừng đến độ rơi nước mắt, rồi vỗ tay. Tôi cầm tấm bản đồ chạy đi báo cáo cho xếp Ban 3 cùng vị liên đoàn trưởng, hai ông đang ngồi nói chuyện dưới chiếc dù lớn. Mấy ông sĩ quan tham mưu cũng chạy lại. Mọi người đều mừng. Vị liên đoàn trưởng ra lệnh: “Ban 3 đem xe Jeep lên đón 45 về, đưa thiếu úy Tùng xuống hầm thuyền trình, trình diện tôi. Bảo nhà bếp nấu cơm cho họ ăn, phát cho mỗi người mấy hộp ration C”. Tôi trở lại với nhiệm vụ trực trung tâm hành quân, việc đầu tiên là gọi máy cho ông Ban 3 của tiểu đoàn Bộ Binh, báo tin vui cùng ngỏ lời cảm ơn.

Hộp Ration C, Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa
{<https://www.ima-usa.com/products/original-u-s-vietnam-war-c-ration-display-case-with-cutaway-of-box-labels?variant=42142439276613>}

{<https://thanhthuy.me/2021/04/10/tho-linh-chien-mien-nam-cua-mot-thoi/>}

Khoảng một tuần sau, chiến dịch “Hòa-Bình 22/10” mà các quân nhân thuộc đơn vị thường gọi là trận Kon Sơ Lũ chấm dứt. Liên đoàn 22(-)/BDQ với tiểu đoàn 95 vừa được bổ sung thêm tân binh, nhận được lệnh hành quân mới trong vùng Plei Langba, thuộc tỉnh Pleiku. Đường hành quân là

**LIÊN HỘI CỰU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNCH)**
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com

thế, nay đây mai đó, tiểu đoàn thiếu thốn đủ thứ, quân trang quân dụng, nhân lực vẫn phải tiếp tục làm nhiệm vụ. Thiếu úy Ngô Cự Tùng bị thương ở chân, đang nằm ở quân y viện, được gọi về để giao cho một đại đội. Chân đi cà nhấc, ông vẫn vui vẻ chấp nhận. Hôm liên đoàn bắt đầu chuyển quân, ông ghé trung tâm hành quân, ôm vai tôi: “Hồng Hà nhớ đừng quên anh em”.

Đi hành quân ngoài PleiKu được mấy tháng, liên đoàn về trở lại Kontum. Lần này đầy đủ với ba tiểu đoàn 95, 62, và 88. Gần cuối năm 1974 còn có thêm đại đội trinh sát và pháo đội 22/BĐQ. Tiểu đoàn 95/BĐQ gần như mới hoàn toàn, người cũ giờ biến đâu mất. Thiếu úy Tùng sau những ngày dật binh sĩ lẫn trốn trong rừng, chấm được một số tọa độ về những nơi địch tập trung - bộ chỉ huy và công binh làm đường - cho các phi vụ ném bom, được tướng Phan Đình Niệm, Tư Lệnh Sư Đoàn 22/Bộ Binh (BB) khen, và tướng Nguyễn Văn Toàn, Tư Lệnh Quân Đoàn II, hứa sẽ cho lên đặc cách... nhưng sẽ không bao giờ có. Vào những ngày cuối cùng của tháng 4 năm 1975, tôi lên Long Bình trình diện, cố tìm những người quen nhưng chẳng gặp ai... Không biết có thoát khỏi liên tỉnh lộ 7B không?

Trung Tướng Nguyễn Văn Toàn (1932-2005),
Tư Lệnh Quân Đoàn II, Quân Lực Việt Nam
Cộng Hòa
{https://en.wikipedia.org/wiki/Nguy%E1%B%85n_V%C4%83n_To%C3%A0n_%28general%29}

Thiếu Tướng Phan Đình Niệm (1931-2005),
Tư Lệnh Sư Đoàn 22/Bộ Binh (BB), Quân Lực
Việt Nam Cộng Hòa
(BB){<https://www.radiodlsn.com/2024/12/28/danh-nhan-nuoc-viet-thieu-tuong-phan-dinh-niem/>}

**LIÊN HỘI CỨU QUÂN NHÂN & HẬU DUỆ
QUÂN LỰC VIỆT NAM CỘNG HÒA (QLVNCH)
DALLAS-FORT WORTH, TEXAS, USA & VÙNG PHỤ CẬN
2512 Centaurus Drive, Garland, Texas 75044, USA
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com**

Long Bình, Việt Nam Cộng Hòa
{https://en.wikipedia.org/wiki/Long_Binh_Post}

Biệt Động Quân, Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa
{https://www.truclamientu.info/tlts_lichsvietnamcandai/bdq_biet-dong-quan-qlvnch.html}

Biệt Động Quân (BDQ) Vũ Đình Hiếu, Liên Hội Trưởng

Liên Hội Trưởng (LHT)
Tiền Sĩ Vũ Đình Hiếu, Ph.D.
Biệt Động Quân (BDQ)
(469) 776-4652
vhieu5945@gmail.com

Liên Hội Phó Nội Vụ
Nguyễn Ngọc Quý
Nha Kỹ Thuật Dallas-Fort Worth
(714) 468-4924
72quynguyen@gmail.com

Liên Hội Phó Ngoại Vụ/Tổng Thư Ký/Thủ Quỹ
Tiền Sĩ Hà Mạnh Chí, Ph.D. (hậu duệ)
Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương Dallas-Fort Worth
(214) 232-4826
haiquantrungduong@yahoo.com
Nguyễn Minh Quyền
Gia Đình Mũ Đỏ Dallas-Fort Worth
(832) 330-9540
josephnguyen99@yahoo.com

Ban Kế Hoạch/Văn Nghệ
Nguyễn Văn Nở (Khóa 24)
Hội Gia Đình Hải Quân Trùng Dương Dallas-Fort Worth
(972) 816-4339
nguyennn24@gmail.com

Ban Tiếp Tân/Trang Trí
Đặng Phi Oanh (hậu duệ Võ Bị Đà Lạt)
(972) 898-9294
oanhphidang@gmail.com
Nguyễn Trắc Phương (hậu duệ Hải Quân)
(214) 537-2877
tracphuong88@gmail.com

Nguyễn Ngọc Sơn
(817) 504-6474
nnsthuducdfw@yahoo.com

Lê Văn Lối
Hội Quân Cảnh Dallas-Fort Worth
(817) 213-7400
hoiquancanhdfw@yahoo.com